

I

1. Tingui, senyoreta. És això o res. Jo només responc per escrit.

2. Perquè sempre he confiat més en l'escriptura que en el blablablà.

3. Fill adoptiu i d'origen biològic incert.

4. Hauria preferit néixer en una altra època, en un altre país, amb ulls blaus i un clotet a la barba.

5. No perdem el temps amb bajanades. No milito sota cap bandera. Deia Flaubert que totes van plenes de sang i de merda i que ja tocava desfer-nos-en.

6. Soc una mica més que laic, soc decididament anticlerical. Mentre l'Església Catòlica no demani perdó per la seva complicitat amb la dictadura franquista, declarar-me anticlerical és el mínim que puc fer. Gaudeixo d'una sana clerofòbia des de la més tendra adolescència.

7. Els únics clergues que respecto són el pare Pietro de Roma, *città aperta*, de Rossellini, el Nazarín de Galdós / Buñuel, el pare Brown de Chesterton i el capellà irlandès furiós i esparracat de *La filla de Ryan*, de David Lean.

8. Vaig perdre aquest dit als quinze anys, se'l va empassar una laminadora.

9. La música. M'hauria agradat ser el piano de Glenn Gould. O el saxo de Charlie Parker.

10. La meva pròxima novel·la tractarà de les ensarronades i les trampes que ens para la memòria, aquesta puta tan distingida.

11. No. Si li explico de què va, ho espatllo. Perquè aquesta novel·la és una espècie d'enganyatall, res no és el que sembla, començant pel títol.

12. Bé, del que ara estic escrivint per encàrrec no se'n pot dir pròpiament literatura. Treballo en el primer tractament d'un guió cinematogràfic.

13. Sí, per diners.

14. Detesto parlar de feina. Però en fi, va d'això: un vell assassí, que aparentment pateix Alzheimer, explica el seu crim trenta anys després d'haver-lo comès. Recorda haver matat una prostituta, però no recorda en absolut per què la va matar.

15. No tinc títol. Podria ser *Desmemòria de l'assassí* o *La màscara i l'amnèsia*, o alguna cosa per l'estil. Es tracta d'una pel·lícula sobre la persistència del desig i les estratègies de l'oblit.

16. Pretenc basar-me en fets reals. Una pretensió molt celebrada i sovint fraudulenta, ho admito.

17. Tret d'alguna excepció, un guió cinematogràfic no s'escriu per ser llegit com una obra literària, la matèria i el fonament primordial de la qual és el llenguatge. El guió és un text d'un sol ús.

18. El productor i el director són els que manen, però s'ha de tenir en compte els avatars i vaivens de la nostra raquítica indústria cinematogràfica. El projecte podria passar a mans

d'un altre productor, amb un altre afany comercial, podria acabar sent un spaghetti western, o una pel·lícula de terror, o de pit i cuixa, o de riure. Compte: no de les que fan riure, sinó de les que te'n rius.

19. Durant la dictadura interminable, aquell cine nacional-catòlic de cartó pedra va generar tanta misèria moral i estètica, es va rabejar tant en la pròpia falsedat i estupidesa, que vam trigar molts anys a aixecar el cap. La cosa ha millorat, per descomptat. Però ara el problema és un altre i és general, ara la tecnologia està matant el cinema.

20. Amb una noia que es deia Maria. Jo tenia quinze anys i ella divuit.

21. La identitat nacional me la bufa. Es tracta d'una estafa sentimental. Soc un mal patriota i sense remuneració.

22. No. La veritable pàtria de l'escriptor no és la llengua, és el llenguatge.

23. La vocació va néixer a la cantonada de Bruc amb València, davant del Conservatori Municipal de Música de Barcelona. Jo devia tenir catorze anys. Una estudiant jove que s'estava al costat de la porta amb l'estoig del violí sota el braç em va demanar que entrés amb ella al Conservatori i digués al professor: "He estat jo." Només això. "He estat jo." No em va arribar a dir què significaven aquelles paraules ni jo l'hi vaig preguntar. "T'ho explico després", em va dir amb un somriure dolç. La vaig acompanyar, li vaig fer l'estrany favor i tot seguit vaig sortir a esperar-la al carrer, tal com havíem quedat. Però ella no va aparèixer, no la vaig tornar a veure mai més. Em vaig quedar amb les ganes de saber quina història hi havia darrere la meva autoinculpació, no parava de pensar-hi, fins al punt que vaig començar a imaginar-me un possible conflicte sen-

timental de parella: em vaig empescar una trama amorosa apassionant entre la noia preciosa i el jove professor, una passió secreta xifrada en les paraules enigmàtiques “He estat jo”. I m’agrada pensar que aquell encaparrar-se en tres paraules de la imaginació dels meus catorze anys va ser la llavor, el germen de la meva vocació.

24. No sé de què coi em parla.

25. A veure, l’hi explicaré d’una altra manera. La sospita que existia una passió tempestuosa entre el professor guapo i l’alumna bonica es va convertir en una obsessió, i l’única manera d’alliberar-me de l’obsessió era formular-la verbalment. Així va començar, així és com l’aprenent d’escriptor sent néixer la vocació: la necessitat d’explicar-ho. ¿Queda clar, ara?

26. A les meves ficcions, la vivència real se sotmet a la imaginació, que és més racional i creïble. A la part inventada hi ha la meva autobiografia més veraç.

27. Però què diu! No escriuré mai una novel·la sobre la crisi de les estructures socials. Per qui m’ha pres, vostè!

28. ¿Cultura, diu? Als polítics d’aquest país la cultura els importa una merda i per això la deixen a mans d’ineptes i carcamals.

29. Menys adjectius i més substantius, això és el que necessita avui la novel·la.

30. ¿Personatge real que admiro? Emma Bovary.

31. ¿De ficció? Carmen Balcells.

32. Estic molt content amb el meu agent i no el canviaria mai per un altre. A més a més, seria inútil. A la meua edat, canviar d’agent literari vindria a ser com canviar de gandula l’última nit del Titanic.

33. Vaig declinar la invitació. Com Groucho Marx, no acceptaria mai ser membre d'una Reial Acadèmia de la Llengua que m'acceptés com a membre.

34. Només em refio de la lògica continguda en la bona música.

35. No m'identifico amb les entrevistes de viva veu. No em reconec la veu.

36. ¿Un altre cop? Qualsevol forma de nacionalisme em repugna. La pàtria que em proposen els nacionalistes és una carronya sentimental.

37. Nietzsche ho va predir: un segle més de diaris i les paraules faran pudor.

38. Ho canviaria tot per una cançó de Cole Porter.

39. Li canvio la pel·lícula sencera per un pla de John Ford.

40. Passo de respondre.

41. Massa verbós per ser recordat i massa intel·lectual per commoure. És un escriptor notable, però no és un bon novel·lista. En un bon novel·lista, el que brilla no és l'intel·lecte, és una altra cosa. Li canvio el llibre sencer per una pàgina de Dickens.

42. A la meua novel·la hi ha un assassí, però cap requisitoria criminal. No soc un escriptor cregut reciclat en punyeter autor de novel·la negra. I no hi ha cap psicòpata per descobrir ni capturar. L'assassí soc jo!

43. Només em penedeixo de les meves omissions. Com va dir el poeta: el que no he fet, el que no faig, el que deixo de fer a cada moment. D'això sí que me'n penedeixo.

44. El que jo envejava als quinze anys era el joc de celles de Clark Gable.

45. Escric per saber si he estat realment el protagonista de la meua vida, com David Copperfield.

46. En acabar d'escriure aquest llibre em vaig sentir molt malament. Satisfet amb les parts, però desconcertat amb el tot. Em sentia com si m'haguessin robat l'argument, el cor de la trama.

47. Oblidi això i recordi el que va dir Nabokov: "Tant se val llegir una novel·la si no llegeixes amb el moll de l'os." Encara que llegeixis amb la ment, el centre de fruïció artística es troba entre els omòplats, un formigueig a l'espina.

48. N'hi ha ben bé prou, senyoreta. Bona nit.